



РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Гж. 631/23
15.06.2023. године
НОВИ САД

У ИМЕ НАРОДА

Апелациони суд у Новом Саду у већу судија Весне Сладојевић, председника већа, Милене Ковачевић и Бранке Маљковић, чланова већа, у правној ствари **тужиоца АА** из, чији је пуномоћник Срђан Пилиповић, адвокат у Бачкој Паланци, против **тужених ББ** из, **ВВ** из и **ГГ** из, чији је заједнички пуномоћник Угљеша Жарковић, адвокат у Бачкој Паланци, ради предаје поседа, одлучујући о жалби тужиоца против пресуде Основног суда у Бачкој Паланци П. 290/20 од 13.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба тужиоца се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА, ДЕЛИМИЧНО ОДБИЈА**, па се пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П. 290/20 од 13.09.2022. године **ПРЕИНАЧАВА** тако што се обавезују тужени ББ, ВВ и ГГ да тужиоцу АА, као имаоцу права доживотног пладоуживања предају супосед на стану који се налази у, у улици, изграђеном на кат. парцели број к.о., двособан стан у површини од 62,01 м², а који се састоји од 2 собе, 1 кухиње, 1 купатила, 1 предсобља, 1 ходника, 1 оставе, 1 тавана и дворишта зграде које иду уз стан на коришћење, ослобођен од лица и ствари, у року од 15 дана под претњом извршења, и тако што се одређује да свака странка сноси своје трошкове поступка, док се у преосталом побијаном а непреиначеном делу првостепена пресуда **ПОТВРЂУЈЕ**.

Одбија се захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Образложење

Изреком побијане првостепене пресуде у ставу 1. је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му као имаоцу права доживотног пладоуживања предају посед на стану који се налази у, у улици, изграђеном на кат. парцели број к.о., двособан стан у површини од 62,01 м², а који се састоји од 2 собе, 1 кухиње, 1 купатила, 1 предсобља, 1 ходника, 1 оставе, 1 тавана и дворишта зграде које иду уз стан на коришћење, ослобођен од лица и ствари, у року од 15 дана под претњом извршења, те којим је тражено да се обавезу тужени да му солидарно надокнаде трошкове парничног поступка у року од 15 дана под претњом извршења, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. У ставу 2. је обавезан тужилац

да туженима надокнаде трошкове парничног поступка у износу од 168.950,00 динара, у року од 8 дана под претњом извршења.

Тужилац је изјавио дозвољену и благовремену жалбу којом побија наведену пресуду из свих законских жалбених разлога. Поставља захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Тужени нису поднели одговор на жалбу тужиоца.

Испитавши побијану пресуду у границама жалбених разлога и по службеној дужности у смислу члана 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), овај суд је установио да је **жалба тужиоца делимично основана**.

Првостепена пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка које би биле од утицаја на правилност и законитост пресуђења, на које другостепени суд пази по службеној дужности у смислу члана 386. ЗПП, и без битне повреде из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју жалба указује, и правилно и потпуно је чињенично стање утврђено на основу изведених доказа, које се жалбом конкретно не побија, али су из њега погрешном применом материјалног права изведени погрешни даљи чињенични и правни закључци, који су резултирали погрешном одлуком о тужбеном захтеву, на шта жалба основано указује.

Из образложења и чињеничног утврђења првостепене пресуде, произлази да је 19.05.1997. године, између млт. ДД и млт. ЂЂ, као дародаваца, које је по решењу Центра за социјални рад од 25.04.1997. године заступао законски заступник ЕЕ, те ЖЖ и ЗЗ као плодуюживаоца, те овде тужене ББ, као даропримца, закључен даровни уговор. Чланом 1. уговора је констатовано да законски заступник у име млт. дародаваца, дарује неопозиво, безтеретно, без права на повраћај своје некретнине под кат. бр. 3025/68, двособан стан од 62,01 м². Чланом 3. уговора, овде тужена као даропримац дала је дозволу да се укњижи право доживотног плодуюживања у корист овде тужиоца АА. Чланом 5. је констатовано, између осталог, да у посед даровних некретнина, даропримац и плодуюживалац ступају одмах.

Уговор је потписан од стране заступника дародаваца, ранијих и новог плодуюживаоца, те од стране даропримца, а њихови потписи оверени су у суду Ов. 1230/97.

У конкретном случају није се радило у уговору о поклону, већ је овде тужилац, у намери да реши стамбено питање својој ћерки, овде туженој, исплатио износ од 33.000 ДЕМ на име купопродајне цене за стан ЕЕ. У договору са туженом, решено је да се у корист тужиоца задржи право доживотног плодуюживања на купљеној стамбеној јединици у Одмах по куповини стана, тужена се у њега уселила и непрекидно живела све до 2005. године када се са децом одселила у

У међувремену, пре око пет година, тужена је реновирала непокретност, ставила је и нова сигурносна врата. Пре око годину дана је дозволила туженима ВВ и ГГ да се уселе у стан и да у њему живе до даљеног, како би стан одржавали и спречили његово пропадање. Са њима је закључила и уговор о закупу, али никада није наплаћивала закупнину, већ им стан препустила на бесплатно коришћење уз обавезу да заузврат плаћају комуналије и режијске

трошкове.

Тренутно су у поседу налазе ВВ и ГГ, као закупци. Кључеве поседује и тужена. Тужилац је повремено долазио док тужена није отишла на рад у, али исти није имао кључеве.

Непокретност која је била предмет уговора, у природи представља стамбену јединицу која се налази у, у улици, у јавној евиденцији уписана је у лист непокретности број 6 к.о. и то на парц. бр., земљиште под зградом – објектом, површине 82 м², градско грађевинско земљиште. Уписано је право јавне својине Републике Србије на земљишту, са правом коришћења на страни Министарства одбране. Истакнута је и породична стамбена зграда број 1, са правом јавне својине Републике Србије и правом коришћења Министарства одбране.

Полазећи од утврђених чињеница, из разлога које је образложио, првостепени суд је заузео становиште да тужбени захтев није основан.

У разлозима наводи да је суд пошао од чињенице да ни тужилац, а ни првотужена немају уписано стварно право у јавним евиденцијама о непокретности које је предмет захтева тужбе и да своје право на посед непокретности темеље на даровном уговору из 1997. године.

Имајући у виду да тужилац право доживотног плодоуживања, нити да тужилац право својине нису и не могу уписати у јавним евиденцијама о непокретности, јер је на предметној непокретности уписано право јавне својине Републике Србије и право коришћења Министарства одбране, то се у конкретном случају ради о судској заштити државине коју треба просудити по основу јачег права на државину, сагласно члану 81. Закона о основама својинскоправних односа, а вези са начелом савесности и поштења и забране злоупотребе права.

Одредбом члана 81. Закона о основама својинскоправних односа, прописано је да се независно од спора због сметања државине (члан 77) може тражити судска заштита државине по основу права на државину.

Ова законска одредба не подразумева заштиту поседа власника ствари путем редовних власничких тужби заснованих на својинском праву, које овлашћује власника да се штити од сваке треће особе која задире у његово право. Тужба тужиоца је тужба невластника који нема државину против тужених који се држаоци поседа спорне непокретности, и заснована је на јачем праву на посед.

Из чињеничног утврђења произлази да је тужилац суштински исплатио купопродајну цену за предметну непокретност у намери да реши стамбено питање првотужене, која је његова ћерка, као и да је формално закљученим даровним уговором од 19.05.1997. године првотужена, као даропримац, дала дозволу да се установи право доживотног плодоуживања у корист тужиоца на предметној непокретности, при чему је изричито уговорено у члану 5. уговора да у посед дарованих непокретнина даропримац и плодоуживалац, дакле првотужена и тужилац, ступају одмах.

Тужилац тражи предају непокретности, и то своје право црпи на основу наведеног уговора којим је установљено право доживотног плодуживања у његову корист.

Како се право доживотног плодуживања стиче се на основу уговора, тестаментa или одржајам, то подразумева да је његово право на посед непокретности законито, а законито је и право првотужене, с обзиром да је засновано на истом уговору, као правном основу који је усмерен на стицање права својине, док се њихова савесност препоставља.

Међутим, како је изричито уговорено да тужилац и првотужена ступају у посед, то произлази да је резултат њихове сагласне воље било успостављање супоседа на предметној непокретности, а што доводи до закључка да тужилац и првотужена имају једнако право на државину, будући да је оно засновано на правном основу који свакоме од њих омогућава стицање оне врсте права чији садржину треба да врше, а која претпоставља и остваривање фактичке власти над предметном непокретношћу.

Како је првотужена стављањем нових сигурносних врата од који тужилац није имао кључ, истог искључила из поседа, то је она дужна да му преда у супосед предметне непокретности, јер супротно би подразумевало вршење својинских овлашћење противно циљу због кога је право првотужене установљено, а то је решење њеног стамбеног питања уз истовремено предупредивање могућности да тужилац не остане без крова над главом, а што је уско повезано и са начелом савесности и поштења, јер ко злоупотребава право, он се истовремено и несавесно понаша.

У вези са напред наведеним, не могу се прихватити жалбени наводи тужиоца којима се указује да се не може као правилно прихватити утврђење чињенице да тужилац никада није био у државини спорног стана, пошто ово није ни утврђено у чињеничном основу побијане пресуде, већ представља чињенично – правни закључак који изводи суд, а који у овом случају није изводио такав закључак.

За разлику од тужиоца и првотужене, друготужени и трећетужена имају непосредну државину над предметном непокретношћу, која се заснива на споразуму са првотуженом, која им је непокретност уступила на коришћење.

То значи да првотужена има посредну државину, с обзиром да фактичку власт на ствари врши преко друготуженог и трећетужене. Њихов боравак у предметној непокретности заснован је једино на доброј вољи првотужене да тако буде.

Како је првотужена дужна да предметну непокретност преда у супосед тужиоцу, то су и друготужени и трећетужена дужни да то трпе, тим пре што се, дакле, налазе у непосредном поседу који при том зависи и од воље првотужене.

Имајући у виду напред наведене разлоге и у складу са њима, првостепена пресуда је морала бити преиначена, као у изреци ове пресуде.

С обзиром на то да је првостепена пресуда преиначена, овај суд је у смислу одредбе члана 165. став 2. ЗПП поново одлучио о трошковима целог поступка.

Одредбом члана 153. став 2. ЗПП, прописано је да ако странка делимично успе у парници, суд може (с обзиром на постигнути успех) да одреди да свака странка сноси своје трошкове или да једна странка накнади другој сразмеран део трошкова.

У конкретном случају, утврђено је да је захтев тужиоца само делимично основан. У случају делимичног усвајања тужбеног захтева, успех или неуспех тужиоца у парници сразмеран је неуспеху, односно успеху туженог, јер оно што је за тужиоца успех представља за туженог неуспех.

Сходно томе, тужилац је са тужбеним захтевом успео у делу захтева за предају супоседа предметне непокретности, тако да се његов успех може окарактерисати само као половичан, што би у другој половини представљао успех тужених у овој парници. У таквој ситуацији, у погледу одлучивања о трошковима поступка, по мишљењу овог суда, правилна је одлука да свака странка сноси своје трошкове првостепеног поступка.

Имајући у виду да је успех тужиоца само делимичан, то је овај суд одбио његов захтев за накнаду трошкова жалбеног поступка.

С обзиром на све наведено, применом члана 390. и 394. тачка 4. ЗПП, овај суд је одлучио као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Весна Сладојевић, с.р.
З.Т.О.